

WYPEŁNIA ZDAJĄCY

KOD

--	--	--

PESEL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Miejsce na naklejkę.

Sprawdź, czy kod na naklejce to
M-100.

Jeżeli tak – przyklej naklejkę.
Jeżeli nie – zgłoś to nauczycielowi.

Egzamin maturalny

Formuła 2023

JEZYK LITEWSKI

Poziom podstawowy

Symbol arkusza

MMLL-P0-**100**-2305

DATA: **16 maja 2023 r.**

GODZINA ROZPOCZĘCIA: **14:00**

CZAS TRWANIA: **210 minut**

LICZBA PUNKTÓW DO UZYSKANIA: **50**

WYPEŁNIA ZESPÓŁ
NADZORUJĄCY

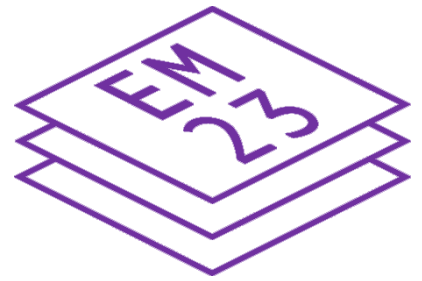
Uprawnienia zdającego do:

dostosowania
zasad oceniania.

Przed rozpoczęciem pracy z arkuszem egzaminacyjnym

1. Sprawdź, czy nauczyciel przekazał Ci **właściwy arkusz egzaminacyjny**, tj. arkusz we **właściwej formule**, z **właściwego przedmiotu** na **właściwym poziomie**.
2. Jeżeli przekazano Ci **niewłaściwy** arkusz – natychmiast zgłoś to nauczycielowi. Nie rozrywaj banderol.
3. Jeżeli przekazano Ci **właściwy** arkusz – rozerwij banderole po otrzymaniu takiego polecenia od nauczyciela. Zapoznaj się z instrukcją na stronie 2.

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy ten arkusz egzaminacyjny zawiera 22 strony (zadania 1–16).
Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Na pierwszej stronie oraz na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
3. Odpowiedzi zapisz w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu.
4. W wyznaczonym miejscu zapisz numer tematu wybranego do realizacji.
5. Wypracowanie zapisz w miejscu na to przeznaczonym.
6. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
7. Nie wpisuj żadnych znaków w tabelkach przeznaczonych dla egzaminatora.
Tabelki są umieszczone na marginesie przy każdym zadaniu.
8. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
9. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.
10. Możesz korzystać ze słownika języka litewskiego.

Lista lektur obowiązkowych w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024 (zgodna z wymaganiami egzaminacyjnymi)

Poziom podstawowy

Martynas Mažvydas, *Katekizmo prasti žodžiai (Knygelės pačios bylo)*
Mikalojus Daukša, *Postilė (Prakalba į malonųjį skaitytoją)*
Kristijonas Donelaitis, *Metai, Pasakėčios*
Motiejus Valančius, *Palangos Juzė*
Antanas Baranauskas, *Anykščių šilelis, Dainu dainelę*
Žemaitė, *Petras Kurlmis*
Vincas Kudirkas, *Laisvos valandos*, wybrane wiersze, w tym: *Tautiška giesmė*
Maironis, *Pavasario balsai*, wybrane wiersze, w tym: *Kur bėga Šešupė, Mano gimtinė, Aš norėčiau prikelti*
Keturakis, *Amerika pirtyje*
Vydūnas, *Tėvynė ir žmogus* (iš knygos *Septyni šimtmečiai vokiečių ir lietuvių santykių*)
Vaižgantas, *Dėdės ir dėdienės*
Šatrijos Ragana, *Irkos tragedija*
Vincas Krėvė, *Dainavos krašto senų žmonių padavimai*, wybrane podania, w tym: *Daina apie arą; Raganius, Skirgaila, Bedievis*
Antanas Vienuolis, *Užkeiktieji vienuoliai, Paskenduolė*
Ignas Šeinius, *Kuprelis*
Kazys Binkis, *100 pavasarių*, wybrane wiersze, w tym: *Vėjavaikis, Vokiškas pavasaris*
Vincas Mykolaitis-Putinas, *Altorių šešėly I d., Margi sakalai, Vergas*
Jonas Biliūnas, *Liūdna pasaka, Vagis*
Balys Sruoga, *Dievų miškas*
Ieva Simonaitytė, *Vilius Karalius*
Salomėja Nėris, *Diemedžiu žydėsiu, Žvaigždė – jaunystė, Prie didelio kelio*, wybrane wiersze, w tym: *Maironiui, Partizanai miškuos, Prie didelio kelio, Lietuvai*
Kazys Boruta, *Baltaragio malūnas*
Antanas Miškinis, *Psalmės*
Bernardas Brazdžionis, *Poezijos pilnatis*, wybrane wiersze, w tym: *Aš čia – gyva, Šaukiu aš tautą, Ažuolas, Lietuviškam žodžiui, Be motinos tėvynės (malda)*
Albinas Žukauskas, *Poringės* (iš: *Rinktiniai raštai II t.*), wybrane wiersze, w tym: *Bubeliai, Sena troba*
Iš Juozo Vainos tautosakos rinkinių, *Nuo Punsko iki Seinų I d.*
Kazys Bradūnas, *Svetimoji duona* (skyrius iš rinktinės *Prie vieno stalo*), wybrane wiersze, w tym: *Egzodo poetai, Mane pašaukė žemėje gimti, Be tėvynės*
Vytautas Mačernis, *Vizijos*
Justinas Marcinkevičius, *Mindaugas, Mažvydas (pirma dalis, epilogas)*; wybrane wiersze, w tym: *O tėviške, Lopšinė gimtinei ir motinai*
Romualdas Granauskas, *Gyvenimas po klevu*
Marcelijus Martinaitis, *Kukučio baladės*, wybrane wiersze, w tym: *Kukutis važiuoja pilnu troleibusu, Kukutis nori pamatyti tėvynę*
Vanda Juknaitė, *Išsiduosį. Balsu*
Birutė Jonuškaitė, *Rugių laukas*, wybrane opowiadania, w tym: *Velykos*
Jurga Ivanauskaitė, *Kaip užsiauginti baimę*

Poziom rozszerzony

Vaižgantas, *Nebylys*

Vincas Mykolaitis-Putinas, *Altorių šešėly*

Antanas Škėma, *Balta drobulė (14 skyrius)*

Juozas Aputis, *Šūvis po Marazyno ąžuolu*

Romualdas Granauskas, *Su peteliške ant lūpų*

Sigitas Geda, *Giesmė apie pasaulio medį*

Ričardas Gavelis, *Jauno žmogaus memuarai (dvyliktas skyrius)*

Danutė Kalinauskaitė, *Išregistruoti vaiduoklį*

Aidas Marčėnas, *Lietaus uždanga, Ars poetica, Dovana*

Inne lektury obowiązkowe zamieszczone w Informatorze o egzaminie maturalnym z języka litewskiego jako języka mniejszości narodowej od roku szkolnego 2022/2023, do których również można się odwołać

Poziom podstawowy

Antanas Vienažindys, *Kaipgi gražus gražus*, wybrane wiersze, w tym: *Daina (vietoj pratarbos), Sudieu, kvietkeli tu brangiausiai!*

Paulius Širvys, *Neklauskit meilės vardo* (skyrius iš rinktinės *Ir nusinešė saulę miškai*), wybrane wiersze, w tym: *Ir pražydo linai, Ateisiu tylią naktį, Prie pasakų miesto*

Janina Degutytė, *Raudos*

Sigitas Birgelis, *Antanuko poringės* (skyrius iš rinktinės *Ožkiniai linų mėlynų*)

Część 1. Test językowy

Przeczytaj uważnie tekst, a następnie wykonaj zadania umieszczone pod nim. Odpowiadaj **tylko na podstawie tekstu** i tylko **własnymi słowami** – chyba że w zadaniu polecono inaczej. Udzielaj tyłu odpowiedzi, o ile Cię poproszono. Odpowiedzi udzielaj w języku litewskim.

Remigijus Venckus

Dainius Dirgėla

„Tiek tekstas, tiek fotografija reikalauja išsikadavimo“

Su juostiniu fotoaparatu „Kiev“, kurį paveldėjau iš amžinatilsj tėvo, susipažinau dar paauglystėje – dėdė pamokė fotografavimo, juostų ryškinimo ir nuotraukų darymo raudonoje šviesoje pradmenų. Tuomet tai buvo tiesiog akimirkų fiksavimas juostelėje ir jų atgaivinimas ryškalių vonelėje, nieko per daug negalvojanč. [...] Pirmieji fotografijos mokytojai – netiesioginiai – žinomų fotografų nuotraukos [...]. Vėliau fotografinį akiratį plėtė bendravimas su gamtos fotografų klubo „Žaliasis skėtis“ nariais, Dusetų galerijos fotografais [...]. Kadangi šiais laikais internetas pilnas fotovaizdų, tai panaršyti ir rasti įdomių fotografinių matymų nėra sunku. Tik sunku susitaikyti, kad taip ar anaip jau fotografuota. Tokie tad tiesioginiai ir netiesioginiai mano fotografiniai mokslai. [...]

Tiek tekstas, tiek vaizdas (net ir pats minimaliausias) pasakoja istoriją, pajungia žmogaus vaizduotę ir sujudina patirtis, skaitytas knygas, matytus filmus, spektaklius, girdėtą muziką ir panašiai. Tiek tekstas, tiek fotografija reikalauja išsikadavimo, geros kompozicijos ir netikėtumo momento, kad paveiktų skaitytoją ir žiūrovą. Abiem būtina sava dramaturgija. Tuo šios dvi, atrodytų, skirtingos medijos man panašios ir viena kitai neprieštarauja, viename kūrybiniame sprendime nesipyksta, jei pavyksta rasti abiejų dėmenų pusiausvyrą. [...]

Sau esu dar toks ne visai išsigryninęs fotografas, fotografuoju daugelį dalykų – gatvės gyvenimą, kultūrinius renginius, architektūrą, objektus, gamtą, žmonių portretus, mėgstu kompiuteriu padėlioti dvigubus kadrus. Fotografuoju tai, kas vienaip ar kitaip patraukia akį arba galvoje kirbina mintį. Mėgstu dalyvauti konkursuose, turinčiuose temą. [...] Tad taip fotografiškai dar kartą perskaičiau Mykolaičio-Putino „Altorių šešėly“ ir Salomėjos Nėries „Kaip žydėjimas vyšnios“. Planuose – Maironio „Pavasario balsų“ fotografinis perskaitymas, nes sumanymą jau turiu. Kokia dar literatūros klasika pasiprašys būti fotografiškai perskaityta iš naujo, laikas parodys. Šią seriją vadinčiau ironišku autoportretu. Kadangi autoportretas – darbas su pačiu savimi be kitų pagalbos, tad jis vyksta lėtai ir įvyksta tik sėkmingai sukritis pačioms įvairiausioms aplinkybėms. Karantinas iš dalies buvo tokių aplinkybių sukritis, kai pats sau niekieno netrukdomas galėjau žaisti ir skaityti klasiką iš naujo. [...]

2009 m. *Poetinio Druskininkų rudens* metu kartu vyko ir Pasaulinė haiku konferencija. Haiku (lietuviškai – trieilis) jau rašiau. Tradiciškai pafotografavau ir rudens spalvomis nudažytus Druskininkus. Parašiau keletą trielių. Pamačiau, kad tie tekstai asociatyviai sulimpa su nuotraukomis. Taip atradau fotohaigas – nuotraukų su trieiliais jose žanrą. Istorikai japonai haigos žanrą tobulino kartu su haiku jau seniai, tik vaizdus jie piešdavo tušu, o šalia vaizdo užrašydavo ir trieilį. Šiuolaikinės skaitmeninės technologijos piešimą leido pakeisti nuotraukomis. Internetu radau, kad tokie dalykai kuriami visame pasaulyje, vyksta konkursai. Palaipsniui tai tapo kasdienio pasaulio reflektavimo forma. [...] Sunku atsakyti, kas atsiranda anksčiau – vaizdas ar tekstas, būna įvairiai. Tiesa, fotografuodamas dabar jau dažnai kadruoju taip, kad liktų erdvės galimam trieliui. Ypač minimalistiniai kadrai kartais prašosi trielio, kad išplėstų vaizdą netikėta kryptimi. Pavyzdžiui, durų kabliukas ar ant žemės nukritęs kaštonas – vaizdai galbūt ir banalūs, bet... Vadinu save kasdienybės

stebėtoju, bandau kasdienybėje įžvelgti kasdievybę, tad ir fotohaigomis bandau parodyti bei pasakyti daugiau – vaizdą išplėsti tekstu, o tekstą – vaizdu. [...]

Esu mėgėjiškai bandęs kurti poezijos filmukus [...], kai kuriuos savo eilėraščius matau kaip asociatyvius videoscenarijus, pagal kuriuos būtų galima filmuoti ar kitaip kurti judančius vaizdus. Noras sukurti ką nors tokio vis nepaleidžia. Kaip sakoma, ateitis vis trumpyn, o planų vis daugyn. Pamatysime, kiek minčių tampa kūnais...

<http://www.satennai.lt>

1.

0-1-2

1 užduotis (0-2)

Remdamiesi tekstu, įvardykite du veiksnius, kurie lėmė, kad Dainius Dirgėla pasirinko nuotraukų su trieiliais žanrą.

1) .....

2) .....

2.

0-1

2 užduotis (0-1)

Paaišinkite, ką reiškia 4 pastraipoje pavartotas teiginys „bandau kasdienybėje įžvelgti kasdievybę“.

.....

.....

.....

3.

0-1-2

3 užduotis (0-2)

Kurie lentelėje pateikti teiginiai teisingi? Jeigu teiginys teisingas, pažymėkite TAIP, jeigu klaidingas – NE.

1.	Menininkas fotografijos mokėsi, stebėdamas kitų fotografijos meistrų darbus.	TAIP	NE
2.	Fotografiškai buvo perskaityti visi literatūros klasikos kūriniai.	TAIP	NE
3.	Autorius pirmas pasaulyje sukūrė fotohaigus.	TAIP	NE

4 užduotis (0–1)**Paaiškinkite tekste pavartotų žodžių reikšmes.**

Haiku – .....

Autoportretas – .....

4.

0–1

5 užduotis (0–1)**Parašykite po vieną šių žodžių antonimą.**

Atsirasti – .....

Išplėsti – .....

5.

0–1

6 užduotis (0–1)**Pabaikite sakinį. Pasirinkite pabaigą iš A–D ir pažymėkite teisingą atsakymą.**

Fotografija ir trieiliai Dainiui Dirgėlai – tai

- A. pirmiausia galimybė užsidirbti.
- B. bandymas grąžinti tradicinę fotografiją.
- C. du nesuderinami dalykai.
- D. priemonė naujai perskaityti literatūrą.

6.

0–1

7 užduotis (0–2)**Kuriai teksto pastraipai (1, 3, 4) kuris pavadinimas (a–e) tinka? Atsakymą įrašykite lentelėje.**

- a) Kitokia literatūros kūrinių interpretacija
- b) Vaizdas ir tekstas panašiai veikia žmogų
- c) Netikėtų kūrybinių sprendimų atradimai
- d) Skaitmeninių technologijų atsisakymas
- e) Pirmieji kūrybiniai ieškojimai

1	3	4

7.

0–1–2

Część 2. Test ze znajomości lektur i kontekstów

Wykonaj zadania. Odpowiadaj tylko **własnymi słowami** – chyba że w zadaniu polecono inaczej. Udzielaj tyłu odpowiedzi, o ile Cię poproszono. Odpowiedzi udzielaj w języku litewskim.

8 užduotis (0–1)

Perskaitykite pateiktą Martyno Mažvydo kūrinio *Katekizmas* ištrauką.

Martynas Mažvydas

Katekizmas

Knygelės pačios bylo

(ištrauka)

Broliai, seserys, imkiat mani ir skaitykiat,
Ir tatai skaitydami permanykiat.
Mokslo šito tėvai jūsų trokšdavo turėti,
Ale to negalėjo nė vienu būdu gauti.
Regėti to norėjo savo akimis,
Taip ir išgirsti savo ausimis.
Jau nū, ko tėvai niekada neregėjo,
Nū šitai vis jūsump atėjo.
Veizdėkiat ir dabokiatėse, žmonės visos,
Šitai eit jūsump žodis dangaus karalystos.

<http://www.šaltiniai.info>

8.

0–1

Kuris iš išvardytų elementų yra Martyno Mažvydo *Katekizme*? Atsakymą pasirinkite iš A–D ir pažymėkite.

- A. Elementorius
- B. Mįslės
- C. Kronika
- D. Pasakos

9 užduotis (0–2)

Perskaitykite pateiktą Antano Baranausko kūrinio *Anykščių šilelis* ištrauką.

Antanas Baranauskas

Anykščių šilelis

(ištrauka)

Tai mat mūsų tėveliai miškų neberadę
Ir terp savęs kaip broliai visi susižadę –
Ažleist dirvas šileliui. Mat miško pasilgę,
Dažnai savo blakstienas ašarom suvilgę,
Žiūrėdami in kelmus. Mat lietuvių dūšios,
Senais miškais penėtos, viduj miško trašios;

Plikuos plotuos, be miško, lyg tartum apkursta,
 Tartum džiūsta nuo saulės ir palengvėl skursta.
 Nors jau dabar lietuvis plikuos plotuos gimsta,
 Giesmėj mišką užgirdęs, be jo neberimsta.
 Senų miškai mylėta, tūlon giesmėn dėta:
 Mūsų tėvelių visos tos giesmės mokėta.
 Tai mat, miško pasilgę, auklėjo šilelį:
 Kasdien apvaikštinėjo kožną pakraštėlį
 Ir, priugdę kaip meldo gražiausio pušyno,
 Jaunas širdis ir dūšias vaikelių ramino.
 Ir saugojo kas diena kaip didžiausio labo:
 Netil medžio, – nelaužė nei mažiausio žabo.
 Džiaugės Anykščiai, džiaugės, in šilą žiūrėjo,
 Svetimuos miškuos malkų pirkty važinėjo.

<http://www.šaltiniai.info>

Koks gamtos vaidmuo Antano Baranausko kūrinyje *Anykščių šilelis*? Jeigu teiginiai teisingi, pažymėkite TAIP, jeigu klaidingi – NE.

9.

0–1–2

1.	Simbolizuoja karingą lietuvių būdą.	TAIP	NE
2.	Vaizduoja miesto ir kaimo priešpriešą.	TAIP	NE
3.	Išaukština didingą Lietuvos praeitį.	TAIP	NE

10 uždutis (0–1)

Perskaitykite pateiktą Žemaitės kūrinio *Petras Kūrmelis* ištrauką.

Žemaitė

Petras Kūrmelis

(ištrauka)

Petras taipogi per tą patį mišką ėjo keliukais, bet suvisu į kitą pusę. Saulelė lenkės čyst jau ant pakraščio dangaus, o taip aiškiai švietė ir žiūrėjo į visas kerteles žemės, kaipo būtų dar neatsidžiaugusi jos gražumu per dieną. Debesėliai perregimi, balti, iš viršaus rausvi, iš apačios auksuoti; didesni ir mažesni būreliai apstoję saulelę pamažu lydėjo pakalniu. Aukščiau dangus puikiai žydavo. Rytuose, priešais saulę, spoksojo mėnuo saulabrolis, išblyškęs, kaip būtų nusigandęs. Žvalgės pašokęs džiaugdamos, jog nepavėlavęs pakeisti įkandin saulelę. Jį apstoję debesėliai čystai balti; iš būrio atsirado ir tokių, katrie drąsiai braukė jam per veidą. Vėjelis miške užė palengva, linguodamas pamažu nulinkusias eglių šakas, supo kaip kūdikius, norėdamas ant nakties užmigdyti. Šakotų beržų lapeliai, auksu jau pamarginti, mirgėdami prieš saulę ir virpėdami, nekurie leidos ant žemės. Rudgalvis baravykas pavėsy pasistiepęs stovi ant vienos kojos, tarytum gano geltonąsias voveruškas, kad neišsiskaidytų iš būrio. Pienių ir rudmėsių nebesuvaldo: tos išsiskaidė po visą beržyną. Kitas jo brolelis netolimais išblyškusių galvelę kišo iš po kimininio apkloto. Čia pat raudonavo ir musmirio galvelė. Tankesniame eglynėly pasibėręs garbanotas bruknynėlis; raudonosios kekės jų uogų slapstėsi po tankiuosius lapelius. Norint kartais būtų oras tykus ir be jokio vėjo,

miške visada girdėti kažį koks ūžesys, kaip kokia nepermanoma kalba arba nepaprasta daina; kitam linksma, o kitam liūdna ir graudinga, bet kožnam siekianti giliausių paslaptinių jausmų širdies.

10.

0–1

Remdamiesi pateikta Žemaitės kūrinio *Petras Kurmelis* ištrauka ir visu kūriniu, paaiškinkite, kokią funkciją kūrinyje atlieka gamtos vaizdavimas.

.....

.....

11 užduotis (0–1)

Perskaitykite pateiktą Vinco Kudirkos eilėraščio *Varpas* ištrauką.

Vincas Kudirka

Varpas

Kad rytą saulė spinduliu pirmiausiu
Apreiškė žemei tekėjimą savo,
Užgaudė varpas liepimu aiškiausiu,
Tarytum jisai žmogaus lūpas gavo:
Kelkite, kelkite, kelkite, kelkite...

Tuoj darbininkai visi sukniždėjo
Lyg gyventojai užgauto skruzdyno
Ir kasdieniniai darbai prasidėjo
Žmonių lizduose ir ant lauko gryno.
Kelkite, kelkite, kelkite, kelkite...

Varpas da garsiau ir da aiškiau gaudžia,
O graudus balsas veržiasi per orą.
Dėl ko nebaigia savo dainą graudžią?
Tinginius prikelt turi tikrą norą.
Kelkite, kelkite, kelkite, kelkite...

.....

Tai skambink, „Varpe“! tegul gaudims tavo
Išilgai, skersai eina per Lietuvą!
Budink ir šauki graudžiu balsu savo,
O tas šaukimas perniek tenežūva!
Kelkite, kelkite, kelkite, kelkite...

Kas darbininkas ir kas dirbti gali,
Ant tavo balso prie darbo teimas!
O kur atrasi tinginį miegalį,
Tegul neliaudams jį budin gaudimas:
Kelkite, kelkite, kelkite, kelkite...

1889 m.

<http://saltiniai.info>

Kokia meninės raiškos priemonė panaudota Vinco Kudirkos eilėraštyje *Varpas*?
Pasirinkite iš A–D ir pažymėkite.

- A. Ironija
- B. Personifikacija
- C. Anafora
- D. Akrostichas

11.

0–1

12 uždutis (0–1)

Perskaitykite pateiktą Maironio eilėrašį *Aš norėčiau prikelti*.

Maironis

Aš norėčiau prikelti

Aš norėčiau prikelti nors vieną senelį
Iš kapų milžinų
Ir išgirsti nors vieną, bet gyvą žodelį
Iš senųjų laikų!

Gal poezijos naują pasemčiau šaltinį,
Tik ne tą šiandieninį,
Kurs ir rūbą, ir dvasią paskolintą gavo,
Oi, ne savo, ne savo!

Gal išklausčiau tada, kur tos kanklės auksinės
Vaidelučių garsiu;
Kai jas pirštais paliesčiau, užkaistų krūtinės
Nuo balsų įstabių.

Sudrebėtų kapai!.. Ne kapai didžiavyrių
Užmigdyti tarp girių,
Tik užmirusios mūsų krūtinės be žado,
Be idėjos, be vado.

Pranokėjų kalba nebe viešnia gal būtų
Po bajorų dvarus!
Gal tiek ančkeliais brolių-lietuvių nežūtų
Po kraštus svetimus!

Gal suprastų tada, ką jiems Nemunas šneka,
Kai nakčia mėnuo teka;
Ko tos tamsiosios girios griaudingai vaitoja?
Apie ką jos dūmoja?

Veltui mano troškimai prikelti senelį
Iš kapų milžinų!
Ir išgirsti nors vieną, bet gyvą žodelį
Iš senovės laikų!

<http://antologija.lt>

12.

0-1

Remdamiesi Maironio eilėraščiu *Aš norėčiau prikelti*, trumpai apibūdinkite, koks lyrinio subjekto požiūris į krašto praeitį.

.....

.....

.....

.....

13 užduotis (0-1)

Perskaitykite pateiktą Vaižganto kūrinio *Dėdės ir dėdienės* ištrauką.

Vaižgantas

Dėdės ir dėdienės

(ištrauka)

Mykoliukas niekam neištarė nė pusės žodelio. Ką valgęs, ką nevalgęs, – rytą virtas viralas jam pasirodė ataušęs ir skanumo nustojęs, – išėjo į apluoką ir užsirėmė abiem alkūnėm ant vartų. Įsižiūrėjo dvasios akim į savąjį pasaulį, į paprastąją savo erdvę ir išvydo ten nebe tai, ką visados matydavo, kam šypsodavos. Bene pirmą kartą jis išvydo visą esamąjį ir būsimąjį savo gyvenimo pragarą.

Štai jis baigia tris dešimtis. Kiti tos eilės draugai jau savaimingai ūkį laiko, yra vedę, po vieną antrą klykiantį džiaugsmą susilaukę. O jis, Mykoliukas? Ko jis prigyveno? Ir tai, kas dabar ant jo, skalbiniai, „dveji“, ir tie brolio ar brolienės „duoti“ vilkėti: tik vartoti, ne į savo skrynelę pasidėti ar išsinešti. Jo paties tėra nebent savasis kailis, kuris vargu nulupti, nors ir sakoma dvaras mėginąs bent po du kailiu lupti. Jei dvaras lupa po du, tai reikia pridėti trečias, kurį lupa brolis. Už ką? Kuriomis teisėmis? Vien tomis, kad jis pirmiau vedė, vaikais apsikrovė? Vadinasi, tyčia pasigamino daugiau duonos valgytojų ir pats vienas jos nebepritiesi. Pamėgink dabar jam nebepadėti: visi jo mažiukai išeis elgetomis – ir Kaziukas, ir Laurukas, ir pati mažoji Onutė, kuri dar nieko nekalba, o dėdę jau pažįsta ir išmano, ko iš „dėdės“ reikalauti. Ligi tik jis pirkion, tuoj jam rankeles ištiesia, ruošdamos eiti jam ant rankų, ir šaukia:

– Duod, duod...

Suprask, riestainį ar kokį pigų žaislelį iš pievos.

<http://antologija.lt>

13.

0-1

Remdamiesi pateikta Vaižganto kūrinio *Dėdės ir dėdienės* ištrauka bei visu kūrinium, paaiškinkite pavadinime ir kūrinyje vartojamas sąvokas „dėdės“ ir „dėdienės“.

.....

.....

.....

.....

14 užduotis (0–1)

Įvardykite šio kūrinio ištraukos autorių ir nurodykite kūrinio pavadinimą.

Senis paprastai nemėgdavo vienas namie sėdėti, stengdavosi būti vis tarp žmonių, kur daugiau triukšmo, kalbų.

– Aš nors senas, bet esu linksmas žmogus, – kalbėdavo jisai kiekvienai progai pasitaikius.

– Mano metai jau tokie, kad greitai reikės vienam būti ir tylėti. Užteks tuomet, o dabar reikia žmonėmis pasidžiaugti.

Kur vestuvės ar krikštynos, senis ten būtinai turėjo užėti ir pasigerti. Neaplenkdavo, nepraleisdavo jisai ir vakaruškų, kur vien jaunimas linksminosi. Visur jis buvo pageidaujamas svečias. Niekas tiek nemokėjo dainų, liūdnu, linksmų, rimtų ir juokingų, kiek senas Gugis. Nei vieno stiklelio jis neišgers be atitinkamos dainelės; niekas tiek nežinojo ir senoviškų padavimų, baisių pasakų apie šmėklas, monus, apie pasivaidinimus, kiek jisai. Kai ima pasakoti apie senovės laikais buvusius baisius nuotykius, net šiurpuliai žmones krečia.

Senesni ir jaunesni glaudžiasi tada prie sienų ir rango kojas pasuolėn, o mažesni vis kampan patekti stengiasi, kad vis toliau nuo langų.

Pasigėręs mėgdavo pokštus krėsti, juokingas dainas dainuoti, taip pritaikintas tai esamoms aplinkybėms, tai atskiriems žmonėms, jog seni ir jauni vos iš juoko nesprogdavo. Be to, senis buvo dar smuikininkas. Kada ir kaip jis išmoko smuiku griežti, niekas nežinojo, bet griežė ir net nuosavą smuiką turėjo, pajuodusį, seną, kaip jisai pats, ir mokėjo sugriežti kelis šokius. Tiesa, dabar jau nemėgo griežti ir prašomas atsisakinėjo.

– Pirštai, – sakydavo: – pasidarė nelankstūs.

Bet pavaišina jaunimas, vienu kitu stikliuku užgeria, ir senis imasi smuiko.

Už linksmus pokštus, už dainas ir pasakas vaišindavo skerdžių visi, ir iš vakaruškų, iš vestuvių, iš krikštynų nebegrįždavo jisai blaivas, nepasigėręs. Eidavo namo linksmi dainuodamas ir „žąseles varinėdamas“, kaip sako žmonės. Kai prieidavo Kukio kiemą, tasai, išgirdęs skerdžiaus balsą, atidarydavo langą ir tik galvą linguodavo.

<http://www.šaltiniai.info>

Autorius: .....

Pavadinimas: .....

14.

0–1

15 uždutis (0–2)

Perskaitykite pateiktą Antano Vienuolio kūrinio *Užkeiktieji vienuoliai* ištrauką.

Antanas Vienuolis

Užkeiktieji vienuoliai

(ištrauka)

Išklausę pasiuntinių, visi vienuoliai suėjo į didelį slaptąjį vienuolino rūšį, kuriame buvo paslėptas auksas, ir ten pradėjo tartis, koku būdu išgelbėjus iš pražūties tėvynę. Ilgai nesvarstę, be ginčų, visi vienuoliai nutarė kuo veikiau atseikti du maišus aukso, atiduoti pasiuntiniams ir dargi patys palydėti juos nuo kalno.

Bet kai atkasė vienuoliai geltoną žibantį auksą ir ėmė pilstyti į maišus, staiga pagailo jiems prakeiktojo metalo, ir pradėjo tarp savęs jie tartis, ar nepasitenkintų padišachas vienu maišu, ar nepasisektų jo permaldauti visai aukso nedavus, rasit galima būtų išgelbėti tėvynę kitais keliais... Ir pagaliau nusprendė – aukso visai neduoti, bet kuo skubiau išnešti jį į kalnus ir paslėpti ten po amžinuoju sniegu, o pasiuntiniams pranešti, jog visame vienuolyne neatsiradę dargi vieno maišo aukso.

„Bene pirmą kartą naikina ir degina gruzinių kraštą jų priešai musulmonai? Argi vieną kartą nuniokota Gruzija iš kraujo ir pelenų pakilo ir vėl pražydo?“

Taip, sąžinės graužiami, ramino patys save vienuoliai ir pilstė į maišukus po tiek aukso, po kiek galėjo kiekvienas panešti. Netrukus visas auksas buvo supilstytas į tiek maišukų, kiek buvo vienuolių. Padėję vienas kitam užsiristi maišelius ant pečių ir užsigesinę švyturius, tyliai išėjo jie už vartų, pamiršę prieš tokį pavojingą žygį ne tik pasimelsti, bet ir persižegnoti.

<http://antologija.lt>

15.

0–1–2

Remdamiesi pateikta ištrauka ir visu kūriniu, nurodykite, kad Antano Vienuolio kūrinyje *Užkeiktieji vienuoliai* priskiriamas prie romantizmo krypties kūrinių. Jeigu teiginys teisingas, pažymėkite TAIP, jeigu klaidingas – NE.

1.	Smulkiai aprašoma buitis.	TAIP	NE
2.	Nuostabūs gamtos vaizdai.	TAIP	NE
3.	Kaukazo tautų folkloras.	TAIP	NE

Część 3. Wypracowanie

16 uždutis (0–30)

Pasirinkite **vieną** iš pateiktų temų ir parašykite rašinį.

- Rašinyje apsvarstykite temoje iškelta **problema**. Pateikite ir **savo nuomonę** bei ją **pagrįskite**.
- Svarstydami pateikite **argumentų**, remdamiesi temoje nurodytu **literatūros kūrinium** ir **kitu pasirinktu lietuvių literatūros tekstu**.
- Jūsų rašinio apimtis turi būti ne mažesnė kaip **250 žodžių**.
- Pasirinktos temos numerį įrašykite langelyje.
- Rašinį rašykite nurodytame lauke. Nerašykite paraštėse.
- Rašinį rašykite lietuviškai.

1 tema

Kaip literatūroje vaizduojamas praeities ir dabarties santykis? Svarstykite remdamiesi Maironio eilėraščiu *Mano gimtinė* ir kitu pasirinktu lietuvių literatūros tekstu.

Maironis

Mano gimtinė

Ten, kur Nemunas banguoja
Tarp kalnų, lankų,
Broliai vargdieniai dejuoja
Nuo senų laikų.

Ten močiutė užlingavo
Raudomis mane,
Į krūtinę skausmą savo
Liejo nežinia.

Girios užė ten, minėjo
Praeities laikus,
Kai lietuvis netikėjo,
Jog belaisviu bus.

Ten apleistos pilys griūva
Ant kalnų aukštai;
Milžinų ten kaulai pūva,
Verkia jų kapai.

Ten užaugau, iškentėjau
Aš kančias visas
Ir pamėgau, pamylėjau
Vargdienių dūmas.

O tos dūmos vargdieninės
Griaužia kai kada,
Tartum rūdys geležinės
Amžina žaizda.

Maironis, *Pavasario balsai*, Vilnius, 1958 m.

2 tema

Moteris – šeimos židinio sergėtoja. Svarstykite remdamiesi levos Simonaitytės romanu *Vilius Karalius* ir kitu pasirinktu lietuvių literatūros kūriniu.

Tabele wypełnia egzaminator!

		<i>Jeżeli 0 pkt – wskaż powód.</i>				
1.	Spełnienie formalnych warunków polecenia	0	1	<i>Brak lektury obowiązkowej.</i>	<i>Nie dotyczy problemu.</i>	<i>Nie jest wypowiedzią argumentacyjną.</i>

2.	Kompetencje literackie i kulturowe	0	1	2	3	4	5	6	7	8	<i>Liczba błędów rzeczowych</i>	OGÓŁEM kl i k
		9	10	11	12							

3a	Struktura wypowiedzi	0	1	2	3
		G	F	E	C

3b	Spójność wypowiedzi	<i>Liczba błędów w spójności</i>	0	1	2	3

3c	Styl wypowiedzi	0	1
-----------	------------------------	----------	----------

4a	Zakres i poprawność środków językowych	<i>Liczba błędów językowych</i>	0	1	2	3	4	5	6
			1 2 3 G F E	2 3 3 G F E	1 2 3 F E D	1 2 3 E D C	1 2 3 D C B	1 2 3 C B A	1 2 B A

4b	Poprawność ortograficzna	<i>Liczba błędów ortograficznych</i>	0	1	2

4c	Poprawność interpunkcyjna	<i>Liczba błędów interpunkcyjnych</i>	0	1	2

Łączna liczba punktów: .....

BRUDNOPIS (*nie podlega ocenie*)

JĘZYK LITEWSKI

Poziom podstawowy
Formuła 2023

JĘZYK LITEWSKI

Poziom podstawowy
Formuła 2023

JĘZYK LITEWSKI

Poziom podstawowy
Formuła 2023

